

TISKOVÁ ZPRÁVA 17. ledna 2019

V DIVADLE „12“ ZEMŘE KRÁL, MÁ NA TO PŘESNĚ 90 MINUT
aneb ABSURDNÍ GROTESKA JAKO PRVNÍ PREMIÉRA NA NOVÉ KOMORNÍ SCÉNĚ NDM

V ostravské premiéře uvede 24. ledna 2019 činohra Národního divadla moravskoslezského hru Eugène Ionesca s názvem *Král umírá*. Absurdní grotesku o konci jednoho světa na pozadí konce lidského bytí napsal autor v roce 1962. Ve stoleté historii uvede NDM dílo tohoto dramatika vůbec poprvé, zároveň jde o první premiéru v novém komorním Divadle „12“ ve zrekonstruovaném komplexu Divadla Jiřího Myrona. Režie Vojtěch Štěpánek, v hlavní roli František Večeřa. Zájemci se mohou s inscenančním týmem i herci potkat už na předpremiérové besedě, která poprvé proběhne v baru Ve Dvanáctce vedle divadla v předvečer premiéry - 23. ledna od 17:00 hodin.

Eugène Ionesco je považován za mistra absurdního dramatu 20. století. Jeho *Král umírá* předkládá divákovi v 90 minutách metaforu konce Bérengerova království na pozadí neodvratného konce jeho života. Král Bérenger I. zemřít odmítá. „Zemřu, až já budu chtít!“ - to je jedna z jeho nejvýraznějších zoufalých replik.

Hra pracuje s oblíbeným Ionescovým tématem smrti v přesně vyměřeném čase (90 minut), což zoufalému králi opakovaně připomínají starší ze dvou královen i jeho lékař. „*Titulní postava prochází fázemi popírání, vzdoru, sebelítosti, poslední snahy se smrti vzepřít. Ve finále dospěje ke smíření. Tak, jako mu hodiny odtikávají každou vteřinu k neodvratnému konci, tak se drolí i jeho svět, jeho království. Přitom okolní říše vzkvétají. Souboj krále se smrtí je také soubojem dvou královen a jejich přístupu ke smrti – ta mladší se zoufale snaží smrt popřít a odvrátit, starší je nakonec ta, která králi odchod usnadní,*“ rozvíjí děj dramaturgyně činohry Sylvie Vůjtková.

„*Král umírá* je jeden z nejtěžších divadelních textů, které lze inscenovat. Za prvé: Musíte mít ideálního představitele Krále. Za druhé: Nesmíte se bát opustit svůj komfortní prostor a riskovat vše,“ říká ke svému režijnímu pojetí Vojtěch Štěpánek. „*Král je velkou hereckou příležitostí pro Františka Večeřu. On je centrem této hry, je klíčem k její realizaci. Odvedl na sobě skutečně hodně práce. Obdivuhodné,*“ chválí režisér a pokračuje: „*Pracujeme podle hesla: Hrůza a směšnost sestry jsou. Ionescova hra po vás chce, abyste předvedli vše, co umíte. A teprve když se jí přestanete bát, ukáže vám, že můžete cokoliv. I být králem.*“

Hlavní poselství hry – postoj ke smrti, kterou neumíme přijmout - shrnuje dramaturgyně Sylvie Vůjtková takto: „*My se dnes neumíme postavit k umírání a smrti realisticky, není to součást naší kultury, našich životů. Smrt nás děsí, snažíme se ji co nejvíce oddálit a žít za každou cenu co nejdéle nehledíce na to, jak kvalitně. Dnes se často umírá osamoceně v nemocnicích a léčebnách a ne doma v rodinném kruhu. Jen abychom neměli smrt na očích.*“

Šárka Swiderová
Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava
Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava
GSM: +420 604 238 789
E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz
www.ndm.cz

Nedůstojné a komické Bérengerovo devadesátiminutové umírání a zánik jeho světa (jeho království) je v kontrastu s viditelnou snahou o opulentnost a přepych, které vládou scéně Milana Davida a kostýmům Marty Rozskopfové – perské koberce, šperky, hedvábné pyžamo krále v kontrastu k jeho dřevným ponožkám, černá jednoduchost starší z královen proti přepychu oděvu, líčení a záplavě šperků té mladší. Podobnost dvou postav (kostýmů starší královny a lékaře) s reálnými osobnostmi není úplně náhodná.

Král umírá bude mít v komorním Divadle „12“ premiéru 24. ledna 2019 v 19.00 hodin. Jde také o první inscenaci nastudovanou přímo pro tuto malou scénu NDM. Divadlo „12“ má 60 diváckých míst a vzniklo v rámci rekonstrukce komplexu Divadla Jiřího Myrona. Do konce sezóny tam budou mít premiéru ještě komorní opera (14. února) a muzikál (v květnu).

Eugène Ionesco: Král umírá

Překlad Milena Josef Tomáškoví. Režie Vojtěch Štěpánek. Dramaturgie Sylvie Vůjtková. Scéna Milan David. Kostýmy Marta Rozskopfová. Výběr hudby Vojtěch Štěpánek.

Hrají: Bérenger I., král – František Večeřa; královna Markéta (starší královna) - Anna Cónová; královna Marie (mladší královna) - Petra Lorencová; Julinka – hospodyně, ošetřovatelka – Renáta Klemensová; lékař, kat a astrolog – Tomáš Jirman; stráž – Jiří Sedláček.

Po otci Rumun, po matce Francouz **Eugène Ionesco** (1909-1994) psal hlavně francouzsky a většinu života strávil ve Francii, měl francouzské občanství. Patří mezi hlavní představitele absurdního divadla (franc. Nouveau Théâtre – Nové divadlo). Dospěl ve své tvorbě k názoru, že svět je plný utrpení a fanatismu, proto se v jeho hrách objevuje tragická a bezradná vize světa. To ho vedlo k tvorbě tzv. antiher a absurdního dramatu. V počátečních hrách na scénu uvádí lidské roboty, odosobněné mechanicky jednající loutky. V pozdějších dílech jsou tito hrdinové nadáni určitým vědomím a zlidšťují se. Jde zejména o postavu Bérengera, vystupujícího nejen ve hře **Král umírá. Velké bérengerovské i nebérengerovské hry pak inklinují k tématům společenským, k tématům stárnutí a smrti a k tématům násilí, moci a zla. Posedlost tématem stárnutí a smrti se u Ionesca s věkem prohlubuje.** Objevuje se jako dominantní téma i v některých jeho pozdějších hrách ze 60. let, ale i v jeho zápiscích a denících. Další téma, které u autora věkem sílí a stává se posedlostí, je **téma společenského násilí a zla ve všech formách** (v jeho díle se odráží zejména osobní zkušenost s rumunským fašismem).

Ostravské publikum zná jeho hry **Plešatá zpěvačka** a **Židle**. Drama **Král umírá** uvádí naše divadlo v Ostravě nyní poprvé. V Česku mělo drama premiéru už v roce 1964, bylo poté ale dlouho zakázáno.

Šárka Swiderová

Tisková mluvčí a PR

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

příspěvková organizace statutárního města Ostrava

Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava

GSM: +420 604 238 789

E-mail: sarka.swiderova@ndm.cz

www.ndm.cz